

Turvaohjeet

Sisällys

3	Milloin soitat 112?
4	Palontorjunta
11	Suojaa omaisuutesi
13	Pahoinpitely
14	Perheväkivalta
15	Rikosilmoitus

Milloin soitat 112?

Kiireellisissä hätätilanteissa tärkeintä on muistaa hätänumero 112 ja soittaa siihen mahdollisimman nopeasti, jotta apu saadaan pikaisesti paikalle.

Suomessa on käytössä vain yksi hätänumero, 112. Sama hätänumero toimii kaikissa EU -maissa. Voit soittaa hätänumeroon 112 maksutta mistä tahansa puhelimesta ilman suuntanumeroa.

Hätänumeroon 112 voit soittaa myös ulkomaalaisesta matkapuhelinliittymästä. Tällöinkään et tarvitse erillistä suuntanumeroa, näppäile ainoastaan 112.

Soita hätänumeroon 112 kiireellisissä, todellisissa hätätilanteissa:

- hengen, terveyden, omaisuuden tai ympäristön ollessa uhattuna tai vaarassa
- tai jos syytä epäillä näin olevan

Hätänumeroon pitää soittaa myös silloin, kun haluaa ilmoittaa poliisille meneillään olevasta rikoksesta. Jos epäilet, onko kyseessä hätätilanne vai ei, on aina parempi soittaa hätänumeroon kuin olla soittamatta.

Muistathan opastaa myös läheisiäsi hätänumeron 112 käytössä!

Soita hätänumeroon 112 esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- Olet joutunut auto-onnettomuuteen tai olet todistamassa sellaista
- Huomaat tulipalon syttyneen
- Huomaat, että jonnekin on murtauduttu

Älä soita hätänumeroon 112 kiireettömissä asioissa:

- Hätänumeroon 112 ei tule soittaa kiireettömissä asioissa, pilailu- tai kyselytarkoituksessa. Ota yhteyttä esimerkiksi poliisin omiin numeroihin virka-aikana, jos haluat tietoa poliisin lupa-asioista, ajoneuvomääräyksistä tai vanhan rikoksen tutkinnan edistymisestä
- Erilaisissa häiriötilanteissa tiedusteluosoitot saattavat tukkia hätänumeron. Tällaisia tilanteita ovat mm. sähkökatkokset tai liikenneuhkat
- Hätäkeskus ei yhdistä puheluita eteenpäin.
- Numerotiedusteluun soittaessasi katso, ettet vahingossa näppäile 112.
- Älä anna matkapuhelinta lasten leikkeihin - jos akussa on virtaa, lapsi voi vahingossa soittaa 112.
- Huolehdi, ettei puhelimesi soita vahingossa numeroon 112. Näin voi tapahtua myös näppäinlukituksen ollessa päällä.

Muista, että turha soitto saattaa viivästyttää hädässä olevan henkilön avunsaantia kohtalokkain seurauksin. Hätänumeron väärästä tai ilkivaltaisesta käytöstä voidaan rangaista.

Lähde: www.112.fi

Palontorjunta

Palotarkastus

Palotarkastuksessa on esitettävä kiinteistön omistajalle tai haltijalle kuuluvat lakisääteiset suunnitelmat, kuten pelastussuunnitelmat tai paloilmoinilaitteiston huoltosuunnitelmat.

Palotarkastuksessa havaitut puutteet on korjattava tarkastuspöytäkirjassa määrätyn ajan kuluessa.

Sisäiset turvallisuustarkastukset

Rakennuksen henkilö- ja paloturvallisuutta vaarantavien seikkojen löytämiseksi tulee suorittaa turvallisuustarkastuksia, joiden tarkoituksena on omatoimisesti selvittää korjausta vaativat henkilö- ja paloturvallisuuskohteet. Sisäiset tarkastukset on syytä suorittaa vuosittain.

Erilaisia turvallisuustarkastuslistoja löydät www.pspelastuslaitos.fi kohdasta Lomakkeet ja turvallisuustarkastuslistat.

Pelastussuunnitelma

Rakennuksen omistaja ja haltija, teollisuus- ja liiketoiminnan harjoittaja, virasto, laitos ja muu yhteisö on asianomaisessa kohteessa ja muussa toiminnassaan velvollinen ehkäisemään vaaratilanteiden syntymistä, varautumaan henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa ja varautumaan sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät.

Pelastussuunnitelma on pidettävä ajan tasalla. Pelastussuunnitelma ja siihen liittyvät riskien arvioinnin perusteella laaditut toimintaohjeet saadaan turvallisuuskävelyn avulla kunnolla koko henkilökunnan tietoon. Samalla henkilökunta motivoituu ylläpitämään jatkuvaa oikeaoppista turvallisuuskulttuuria, jossa koko henkilökunta suorittaa omalta osaltaan turvallisuusvalvontaa.

Uudet työntekijät on perehdytettävä mahdollisimman nopeasti pelastussuunnitelmaan ja eritoten toimintaohjeisiin, jotta he pystyisivät toimimaan mahdollisimman tehokkaasti mahdollisesti tapahtuvissa onnettomuustapauksessa.

Pelastussuunnitelmalomakkeet, erilaiset turvallisuustarkastuslistat ja toimintaohjemat sekä pelastussuunnitelman laadintaohjeen löydät www.pspelastuslaitos.fi kohdasta Pelastussuunnitelman laadinta.

Turvallisuuskävely

Turvallisuuskävelyn tarkoituksena on kartoittaa työpaikan / rakennuksen vaaranpaikkoja ja vaaratilanteita sekä arvioida riskejä. Turvallisuuskävelyn aikana kierretään tuttu työympäristö, tehden havaintoja turvallisuutta vaarantavista asioista.

Turvallisuuskävely on ennen kaikkea ennalta ehkäisevää toimintaa, jolla pyritään torjumaan onnettomuuksia, tapaturmia ja läheltä piti -tilanteita.

Palo-osastointi

Rakennuksen omistaja ja haltija on vastuussa palo-osastorakenteiden kunnosta.

Erityisesti on kiinnitettävä huomiota osastoivassa rakenteessa oleviin sähkökaapeleihin, ilmastointiputkiin ja muihin läpivienteihin, joiden on oltava kaasutiiviitä ja vastattava seinän palonkestovaatimusta.

Kaikkien rakennuksessa olevien palo-ovien tulee olla itsestään tiiviisti sulkeutuvia ja salpautuvia.

Mikäli ovea halutaan käytännön syistä pitää jatkuvasti auki, on siihen asennettava laitteisto, joka automaattisesti sulkee oven palon sattuessa. Näiden ovien kunto on tarkistettava säännöllisesti.

Rakennusten merkitseminen

Rakennuksen omistajan tulee asettaa kadulta, muulta liikenneväylältä ja tontin sisäiseltä liikennealueelta näkyvään paikkaan rakennuksen ja porrashuoneen tunnusta ilmaiseva numero tai kirjain sen mukaan, kuin kunnan rakennusjärjestyksessä on määrätty.

Pelastustie

Kiinteistön omistajan ja haltijan on huolehdittava siitä, että merkityt pelastustiet ovat aina pelastusajoneuvojen käytettävissä. Niitä ei saa tukkia lumikasoilla, roska-astioilla, remontitarvikkeilla eikä edes väliaikaisesti pysäköidyillä autoilla. Pelastustielle pysäköinti on rangaistava teko.

Sisäministeriön asetuksen Pelastustien merkitsemisestä 1384/2003 löydät www.finlex.fi

Alkusammutuskalusto

Rakennuksen omistajan ja haltijan yleisten tilojen osalta sekä huoneiston haltijan hallinnassaan olevien tilojen osalta on huolehdittava, että käsisammuttimet tarkistetaan ja huolletaan määräajoin. Alkusammutuskalusto tulee merkitä riittävillä opasmerkeillä.

Perusmäärityksenä sammuttimien tai muiden alkusammutusvälineiden sijoittamiselle voidaan pitää yhtä sammutinta noin 200 m² kohti, kuitenkin niin, että jokaisessa palo-osastossa tulee olla vähintään yksi sammutin. Alkusammutuskaluston sijoituspaikkojen etäisyys toisistaan tulisi ylittää 30 metriä. Sammuttimelle tulee olla vapaa pääsy.

Käsisammuttimien teholuokan on oltava riittävä ja sen on sovelluttava myös sähköpalojen sammuttamiseen.

Pikapalopostit on vuosittain kokeiltava letkuliitosten pitävyyden sekä vedentulon varmistamiseksi.

Palovaroitin

Rakennuksen omistajan ja haltijan on huolehdittava yleisten tilojen osalta ja huoneiston haltijan hallussaan olevien tilojen osalta siitä, että palovaroitin on asennettuna ja toimintakunnossa.

Asuinhuoneistossa palovaroittimen asennuksesta ja toimintakunnosta huolehtii asunnon haltija.

Sisäasiainministeriö on antanut asetuksen (239/2009) palovaroittimien sijoittamisesta ja kunnossapidosta. Ensi vuoden alusta alkaen asuntojen jokaisen kerroksen alkavaa 60 huoneneliötä kohden tulee olla vähintään yksi palovaroitin. Samoin majoitus- ja hoitolaitosten majoitushuoneiden lisäksi myös yleiset tilat tulee varustaa palovaroittimella alkavaa 60 huoneneliötä kohden.

Palovaroittimen toimintakunto on varmistettava säännöllisellä testauksella.

Paloilmoitin

Rakennuksen omistaja ja haltija vastaavat siitä, että paloilmoitin pidetään toimintakunnossa sekä huolletaan ja tarkastetaan asianmukaisesti.

Paloilmoittimen haltijan tehtäviä:

- Huolehtia, että paloilmoittimelle tehdään käyttöönotto- ja määräaikaistarkastus.
- Vastata, että paloilmoittimelle on laadittu kunnossapito-ohjelma.
- Nimetä paloilmoittimen hoitaja ja varahoitaja, joilla tulee olla paloilmoittimen hoitajalta vaadittava koulutus.
- Paloilmoittimen hoitaja vastaa kunnossapito-ohjelman läpiviennistä.
- Vastata, että paloilmoitin kokeillaan kerran kuu-kaudessa (Hätäkeskukseen.)
- Laitteiston hoitajien yhteystiedot ovat ajan tasalla Hätäkeskuksessa.
- Muuttuneet kohdekorttitiedot on ilmoitettu pelastuslaitokselle.

HUOMIO!

Tähän rakennukseen on asennettu automaattinen paloilmoitinlaitteisto.

Paloilmaisimet reagoivat savuun, pölyyn ja lämpöön. Ennen korjaus- ja huoltotöiden aloittamista ota yhteys paloilmoittimen hoitajaan:

Erheellisen paloilmoituksen aiheuttaminen kiinteistön korjaus- ja huoltotöiden yhteydessä voi aiheuttaa korvausvaatimuksen.

KL/2008 Tarrojen tilaus: Kuopion kaupungin painatuskeskus 017-182 723

- Vastata, että kokeiluista, tarkastuksista sekä korjaus-, ja huoltotoista on pidetty päiväkirjaa, joka on esitettävä pelastusviranomaiselle tarvittaessa.
- Vastata paloilmoittimen paikantamiskaavioiden ajantasaisuudesta.

Paloilmoittimen haltijan tulee kouluttaa henkilökuntansa toimimaan paloilmoittimen hälyttäessä:

- Henkilökunta osaa paikallistaa paloilmoituksen kohteen
- Tarkastaa ilmoituksen kohteen
- Ilmoittaa hätäkeskukseen, onko kyseessä tulipalo tai joku muu
- Henkilökunta ei saa kuitata paloilmoitinta
- Henkilökunta ohjaa poistumista rakennuksesta

Eriaisia paloilmoittimeen liittyviä ohjeita löydät www.pspelastuslaitos.fi kohdasta: Rakennusten henkilö- ja paloturvallisuutta parantavat laitteet ja välineet.

Sammutuslaitteistot

Rakennuksen omistaja ja haltija vastaavat siitä, että sammutuslaitteisto pidetään toimintakunnossa, sekä huolletaan ja tarkastetaan asianmukaisesti.

Sammutuslaitteiston vastuuhenkilön tehtäviä:

- Huolehtia, että paloilmoittimelle tehdään määräaikaistarkastus.
- Vastata, että sammutuslaitteistolle on laadittu kunnossapito-ohjelma.
- Nimetä sammutuslaitteiston vastuuhenkilö ja varahenkilö, joilla tulee olla paloilmoittimen hoitajalta vaadittava koulutus.
- Sammutuslaitteiston vastuuhenkilö vastaa kunnossapito-ohjelman läpiviennistä.
- Vastata, että sammutuslaitteisto kokeillaan huolto-ohjeen mukaisesti.
- Laitteiston vastuuhenkilöiden yhteystiedot ovat ajan tasalla hätäkeskuksessa.
- Muuttuneet kohdekortitiedot on ilmoitettu pelastuslaitokselle.
- Vastata, että kokeiluista, tarkastuksista sekä korjaus-, ja huoltotoista on pidetty päiväkirjaa, joka on esitettävä pelastusviranomaiselle tarvittaessa.
- Vastata sammutuslaitteiston paikantamiskaavioiden ajantasaisuudesta.

Savunpoistolaitteet

Rakennuksen omistajan ja haltijan on yleisten tilojen osalta sekä huoneiston haltijan hallinnsaan olevien tilojen osalta huolehdittava, että savunpoistolaitteet ovat kunnossa ja ne tarkastetaan, huolletaan ja ylläpidetään kunnossapito-ohjelman mukaisesti.

Savunpoistoluukut tulee testata valmistajan antamien ohjeiden mukaisesti, mikäli ohjetta ei ole niin savunpoistoluukuista tulee testata vuosittain, 20 % luukkujen lukumäärästä.

Poistumisturvallisuus

Jokaisesta rakennuksen poistumisalueesta, jolla oleskelee tai työskentelee henkilöitä on oltava kaksi toisistaan erillistä ja tarkoituksenmukaisesti sijoitettua uloskäytävää. Joissain tapauksissa riittää yksi uloskäytävä ja varatie.

Rakennuksen omistajan ja haltijan on huolehdittava siitä, että uloskäytävät ja kulkureitit niille pidetään kulkukelpoisina ja esteettöminä. Talvisaikaan on huolehdittava siitä, että ulospäin aukeavat ovet myös saadaan auki poistumistilanteissa.

Paloturvallisuusriski.

Huoneiston haltijan on varmistettava uloskäyntien toimivuus aina, kun tiloissa oleskellaan. Tilojen auki ollessa on tilojen poistumisovien varmuuslukitus oltava auki siten, että niistä pääsee kulkemaan ulos ilman avainta.

Poistumisreittien merkitsemisen ja valaisemisen toimintakunnossa pysyminen on varmistettava säännöllisellä kunnossapidolla ja testauksella. Laitteisto tulee testata neljä kertaa vuodessa ja merkitä päiväkirjaan. Kokeilusta ja huolloista on pidettävä päiväkirjaa, joka on esitettävä pelastusviranomaiselle tarvittaessa.

Nuohous ja ilmanvaihdon puhdistaminen

Rakennuksen omistajan ja haltijan on yleisten tilojen osalta sekä huoneiston haltijan hallinnsaan olevien tilojen osalta huolehdittava, että tulisijat ja savuhormit nuohotaan määrävälein.

Rakennuksen omistajan ja haltijan on yleisten tilojen osalta sekä huoneiston haltijan hallinnsaan olevien tilojen osalta huolehdittava, että ilmanvaihtokanavat ja -laitteistot huolletaan ja puhdistetaan määrävälein.

Asetukset Nuohouksesta 539/2005 ja Ilman vaihtokanavien ja laitteistojen puhdistuksesta 802/2001 löydät www.finlex.fi.

Tuhopolttojen torjunta

Tahallisen tulipalon syyttämisen voi estää hyvin pienillä toimenpiteillä:

- Rakennuksen ympäristön ulkovalaistusta parantamalla.
- Rakennuksen ulko-ovet pidetään lukossa.
- Rappukäytävissä, eteisissä ja tuulikaapeissa ei säilytetä irtainta tavaraa.
- Ulkoseinän vierellä ei säilytetä palavaa materiaalia.
- Jäteastiat sijoitetaan vähintään kahdeksan metrin päähän rakennuksesta.
- Jätesäiliöt sijoitetaan lukittuihin tiloihin tai niissä on lukittavat kannet.
- Lastauslaitureilla ei säilytetä palavaa materiaalia.
- Lastauslaiturialueet lukitaan.
- Helposti syttyvää palavaa materiaalia ei säilytetä kellari- ja ullakkotiloissa.
- Ullakko, kellari ja muut yhteiset tilat pidetään lukittuina.

Työturvallisuus ja työsuojelun toimintaohjelma

Työturvallisuus on tietoa ja taitoa työperäisten terveyshaittojen ennalta ehkäisemiseksi. Tehokas työsuojelu on määrätietoista ja järjestelmällistä toimintaa ja se perustuu työpaikalla yhteistyössä

tehtyihin suunnitelmiin. Työsuojelu koskee kaikkia työpaikalla työskenteleviä. Kun työsuojelu kuuluu osana päivittäiseen työntekoon, on helppo luoda toimivia työturvallisuuskäytäntöjä.

Työturvallisuuden varmistaminen vaatii toimintaa useilla tasoilla: teknisessä turvallisuudessa, työympäristön turvallisuudessa, työtavoissa, perehdyttämisessä, johtamisessa ja organisaation turvallisuuskulttuurin kehittämisessä.

Työsuojelun toimintaohjelmaan kirjataan yrityksen määrittelemät yleiset työsuojelun toimintalinjaukset (työsuojelupolitiikka) ja toimintatavat. Toimintaohjelman avulla ylläpidetään, seurataan ja kehitetään työsuojelua ja sille asetettuja tavoitteita työpaikalla. Työsuojelun toimintaohjelmassa työnantaja kuvaa itse tavat, joilla työntekijöiden terveyttä, turvallisuutta ja työkykyä edistetään työpaikan omin toimin. Työsuojelun toimintaohjelman laatimisvelvoite koskee kaikkia työpaikkoja.

Sähköjärjestelmät

Sähkölaitteen haltija huolehtii sähköjärjestelmien määräaikaistarkastuksen tekemisestä. Tarkemmat asiaan liittyvät määräykset löydät www.tukes.fi.

Hissien turvallisuus

Hissin haltijan on huolehdittava siitä, että hissien pysymiseksi jatkuvasti turvallisena laaditaan huolto-ohjelma hissien huoltoa vaativien osien huoltamiseksi määrävälein.

Hissin haltijan on huolehdittava siitä, että matkustajien pelastaminen mahdollisen käyttöhäiriön takia kerrosten väliin jääneestä korista tapahtuu turvallisesti ja riittävän nopeasti.

Hissin haltijan on huolehdittava siitä, että havaitut puutteet ja viat korjataan riittävän nopeasti.

Hissin haltijan on ilmoitettava sähköturvallisuusviranomaiselle, kun hissi poistetaan pysyvästi käytöstä tai hissien haltijan yhteystiedot muut tuvat.

Erilaiset säiliöt

Säiliön omistajan tai haltijan tulee huolehtia siitä, että säiliön määräaikaistarkastukset suoritetaan ajallaan.

Säiliö, joka voi aiheuttaa öljyvahingon vaaran on poistettava käytöstä, korjattava tai kunnostettava.

Vastuu vuotavasta öljysäiliöstä ja aiheutetusta öljyvahingosta on aina säiliön omistajalla säiliön sijainnista riippumatta. Suositeltavaa onkin, että myös pohjavesialueiden ulkopuolella sijaitsevat säiliöt ja niiden suoja-altaat huolletaan ja tarkastetaan 5–10 vuoden määräajoin.

Rakennusluvan mukaisuus

Rakennuksen käyttötarkoitus tulee olla voimassa olevan rakennusluvan mukainen.

Piha- ja tiealueet

Kiinteistön omistajan tai haltijan on pidettävä huolta kiinteistöhoitovastuulle kuuluvista piha- ja tiealueista samoin kuin rakennuksessa olevista tiloistakin.

Väestönsuoja

Rakennuksen omistajan on huolehdittava väestönsuojan laitteiden ja varusteiden koekäytöstä ja huollosta vuosittain. Käyttö- ja huolto-ohjeet on toimitettu suojan laitteiden mukana. Niistä selviävät laitekohtaiset huoltotoimet.

Väestönsuojaan liittyviä ohjeita löydät www.pspelastuslaitos.fi kohdasta Pelastussuunnitelmien laadinta.

Tulityöt

Tulityö tilapäisellä tulityöpaikalla edellyttää aina kirjallista tulityölupaa, jonka myöntää vakuutusnottaja tai hänen nimeämänsä henkilö (esim. isännöitsijä tai kiinteistönhoitaja). Tulityön suorittajalta on vaadittava tulityökortin esittämistä, ilman korttia tulityötä tekeväälle ei saa antaa työlupaa.

Vaaralliset aineet

Kiinteistön tai huoneiston haltijan tulee huolehtia määräysvaltansa piirissä siitä, että määräyksiä palavan ja vaarallisen materiaalin säilytyksestä ja käytöstä noudatetaan.

Onnettomuustilanteessa on tärkeää pysyä rauhallisena. Jos paikalla on useita ihmisiä, on jonkun otettava ohjat käsiinsä, näin lisävahingot saadaan ehkäistyä ja loukkaantuneet saavat apua mahdollisimman pian.

- Selvitä mitä on tapahtunut
- Jos tilanne edellyttää soita - 112
- Huolehdi omasta, autettavien ja muiden turvallisuudesta
- Pelasta vaarassa olevat
- Rajoita vahinkojen leviäminen
- Arvioi ja seuraa tilannetta ammattiavun saapumiseen saakka, varmista opastus

Hätäensiapu

- Arvioi tilanne
- Pelasta välittömässä vaarassa olevat
- Käännä potilas kylkiasentoon
- Tarkasta potilaan tila - hengitys, onko herätettävissä, verenvuodot
- Soita – 112 hätäkeskus antaa ohjeita puhelimesta
- Jos potilas ei hengitä, aloita painelu-puhalluselytys
- Tyrehdytä verenvuodot
- Rauhoita potilasta

Tajuttoman kylkiasennossa ylempi käsi on koukistettuna posken alle. Alempi jalka on suorana ja ylempi jalka on koukistettuna polvesta niin, että nilkka tulee alemman jalan polven päälle.

Suojaa omaisuutesi

Omaisuusrikokset ovat lisääntyneet suomalaisten elintason nousun myötä. Rikoksilta suojautuminen on kuitenkin Suomessa vielä melko vähäistä.

Omaisuusrikoksia voidaan ennalta estää varsin yksinkertaisin keinoin ja vähin kustannuksin tekemällä asuntoihin, kesämökkeihin, ajoneuvoihin ja veneisiin murtautuminen mahdollisimman hankalaksi, ääntä aiheuttavaksi ja aikaa vieväksi.

Kunnollinen lukitus, omaisuuden merkitseminen ja erilaisten hälytyslaitteiden käyttö ovat hyviä keinoja.

1. Asunto

Suurin osa asuntomurroista tehdään ovien kautta yleensä päivällä mahdollisimman pienellä vaivalla ja riskillä. Varas osaa valita kohteensa ja menee asuntoon siitä, mistä helpoimmin pääsee. Varkaille kelpaavat erityisesti raha ja luottokortit, alkoholi, arvoesineet ja aseet.

Asunnon voi suojata pienellä vaivalla kiinnittämällä huomiota asunnon lukitukseen. Turvallisen lukituksen lisäksi asunnon suojausta voi tehostaa hälytyslaitteilla. Eri vaihtoehtojen soveltuvuus ja luotettavuus kannattaa selvittää luotettavan asiantuntijan kanssa.

Asunnon avaimiin tai avaimenperään ei koskaan pidä kiinnittää nimeä, osoitetta tai puhelinnumeroa. Muuton yhteydessä kannattaa lukot sarjoittaa uudelleen, koska uusi asukas ei voi tietää, kuinka monta avainta asuntoon on teetetty ja kenellä ne ovat.

2. Mökki

Kesämökkeihin murtaudutaan ympäri vuoden, mutta erityisesti keväällä, kun mökkejä aletaan varustaa kesäkuuntoon. Vargaat etsivät kesämökeiltä erityisesti elektroniikkaa, arvoesineitä, alkoholia ja aseita. Tehokas keino suojautua mökkivarkailta on sopia lähinaapureiden kanssa kesämökin silmälläpidosta. Mökkitielle voi myös asentaa lukittavan puomin, mikä estää varkaiden pääsyn autolla mökin pihaan.

Kesämökin suojauksessa tärkeintä on tehdä murtautuminen mahdollisimman hankalaksi ja aikaa vieväksi. Tästä syystä kaikissa ulko-ovissa kannattaa olla takalukkiutuva tai takalukittava käyttölukko. Takalukittua lukkoa ei saa avatuksi varkaiden yleisesti käyttämillä menetelmillä. Käyttölukon lisäksi kannattaa asentaa myös varmuuslukko ja ikkunoihin ikkunaluukut.

Kesämökkeihin voi myös kohtalaisen edullisesti asentaa murtohälyttimiä, jotka lauetessaan lähettävät sanoman määriteltyihin puhelinnumeroihin. Myös videovalvonta on helppo asentaa. Kamera käynnistyy liikeilmaisimen havainnosta. Kuvanauhan avulla mahdolliset vargaat on helppo tunnistaa. Eri vaihtoehtojen soveltuvuus ja luotettavuus kannattaa selvittää luotettavan asiantuntijan kanssa.

3. Auto

Auton voi suojata varkailta tekemällä auton varastamisen mahdollisimman vaikeaksi. Varastetusta autosta kannattaa aina ilmoittaa heti poliisille. Jos puolestaan näkee jonkun yrittävän autovarkautta, kannattaa tilanteeseen puuttua mahdollisuuksien mukaan. Pelkkä häirityksi tuleminen riittää usein estämään autovarkauden.

Suojaa autosi näin:

1. Älä jätä avainta virtalukkoon, vaikka poistuisit autosi luota vain hetkeksi.
2. Lukitse autosi aina, kun poistut sen luota. Muista sulkea myös ikkunat ja käytä rattilukkoa.
3. Pysäköi yöksi valaistuun paikkaan, jossa liikkuu ihmisiä. Vaadi myös asunosi pysäköintialueelle riittävä valaistus.
4. Älä jätä autoon ajoasiakirjoja, etenkin ajokorttia ja rekisteriotteen ilmoitusosaa.
5. Ota arvoesineet mukaasi lähtiessäsi autosta ja säilytä muut tavarat lukitussa tavarasäiliössä.
6. Peitä kiinteästi asennetut arvokkaat lisävarusteet, ellei voi ottaa niitä mukaasi.
7. Älä pakkaa autoasi lähtöä edeltävänä iltana.
8. Hanki autoosi hyväksytty murtohälytin ja laita ikkunoihin siitä ilmoittavat merkit.
9. Säilytä autonavaimia huolellisesti, äläkä kiinnitä niihin rekisterinumeroa, nimeäsi, osoitettasi tai puhelinnumeroasi.
10. Varkauden varalta kirjoita muistiin autosi rekisterinumero, merkki, malli, väri ja mahdolliset erityistuntemerkit sekä lisävarustetiedot. Säilytä muistilappu kotona.

Ulkomailla pätevät pääosin samat suojautumissäännöt kuin Suomessakin, mutta niiden noudattaminen on vielä tärkeämpää. Ole siksi lomamatkalla erityisen huolellinen ja ennakoiki turvallisuusrisikit jo matkaa suunnitellessasi.

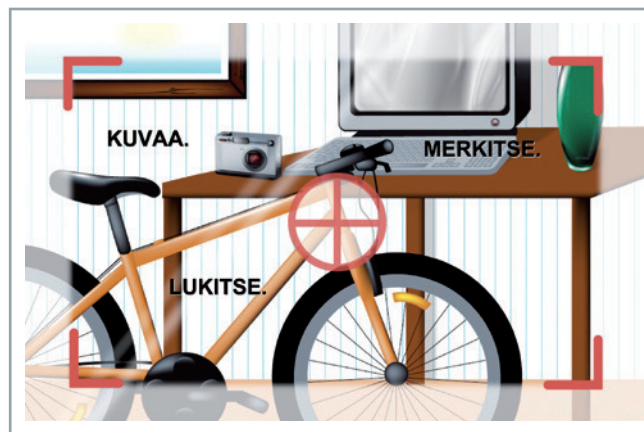
4. Polkupyörä

Polkupyörävarkauksia voidaan ennalta estää kunnollisella lukituksella. Polkupyörissä kannattaa aina käyttää vakuutusyhtiön hyväksymiä kiinteitä tai irtolukkoja. Paras on käyttää molempia ja lukita polkupyörä telineeseen tai pylvääseen. Hyväksytyin irtolukon tunnistaa myyntipakkauksessa olevasta turvakortista.

Polkupyörät ovat yleensä kotivakuutuksen piirissä. Korvauksen saa vain, jos pyörä on lukittu hyväksytyllä lukolla ja molemmat avaimet ovat tallessa. Jos pyörä on lukittu irtolukolla, pitää vakuutusyhtiöille esittää irtolukon mukana tullut turvakortti asianmukaisesti täytettynä.

Suojaa pyöräsi näin:

1. Varmista, että pyörässäsi on vakuutusyhtiön hyväksymä lukko
2. Lukitse aina pyöräsi, vaikka jättäisit sen vain hetkeksi
3. Pidä pyörä lukittuna sekä ulkona että sisällä
4. Merkitse muistiin pyöräsi tunnistetiedot; merkki, malli, väri, rungon numero sekä erityistuntemerkit
5. Valokuvaa pyöräsi
6. Ilmoita heti polkupyörän varastamisesta poliisille

[lähde: www.poliisi.fi](http://www.poliisi.fi)

Pahoinpitely

Jos joudut pahoinpitelyn uhriksi:

1. Hakeudu hoitoon, jos olet välittömän hoidon tarpeessa.
2. Tee ilmoitus pahoinpitelystä poliisille joko puhelimitse tai henkilökohtaisesti. Jos et itse pysty tekemään ilmoitusta, pyydä jotain toista henkilöä ottamaan yhteyttä poliisiin puolestasi.
3. Turvaa todisteiden säilyminen siten, että tapahtumapaikka ja siellä mahdollisesti olevat jäljet pysyvät koskemattomina.
4. Jos pahoinpitelijä on tuntematon, paina muistiin tai kirjaa tuntomerkit, kulkuväline ja kaikki muut seikat, joista pahoinpitelijä voidaan myöhemmin tunnistaa.
5. Jos olet käynyt lääkärissä vammojesi vuoksi, pyydä lääkäriltä todistus vammojesi laadusta.
6. Jos poliisi ei ole tullut heti tapahtumapaikalle ja todistajat saattavat poistua, kirjaa heidän henkilötietonsa tai pyydä heitä ilmoittautumaan poliisille.

Rikoksen uhria tukee valtakunnallinen **Rikosuhripäivystys**.

Jos näet jotain toista pahoinpideltävän:

1. Pyri rauhoittamaan tilanne, jos se on mahdollista ilman, että myös sinä joudut pahoinpidellyksi.
2. Anna tarvittava ensiapu ja hälytä apua, jos se on tarpeellista.
3. Ilmoita tapauksesta poliisille ja kerro henkilötietosi. Kerro nimesi myös pahoinpitelyn uhrille.
4. Paina mieleesi tai kirjoita muistiin pahoinpitelijän tuntomerkit, kulkuvälineet ja pako-suunta. Myös pahoinpitelijän vaarallisuus (aseistautuminen, mielentila, uhkaukset, päihteiden tai huumeiden käyttö) ovat tärkeitä tietoja.
5. Turvaa todisteiden säilyminen siten, että tapahtumapaikka ja siellä mahdollisesti olevat jäljet pysyvät koskemattomina. Poliisi tutkii asian ja siirtää sen syyttäjän harkittavaksi. Syyttäjä ratkaisee, siirtyykö asia tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Lähde: www.poliisi.fi

Perheväkivalta

Perheväkivallalla on lukuisia määritelmiä. Sisäasiainministeriön julkaisussa 6/2001 Poliisitoiminnan yhteydessä kohdattava perheväkivalta mainitaan:

Jos määritelmällä halutaan kattaa kaikki perheväkivallan muodot, se voidaan kiteyttää esim. seuraavasti:

”Perheväkivaltaa on kaikki perheen sisällä tapahtuva, yhden perheenjäsenen toiseen kohdistama fyysinen, seksuaalinen tai psyykinen väkivalta tai sen uhka. Väkivaltaisista ovat teot, jotka tehdään vastoin uhrin tahtoa ja jotka aiheuttavat tälle kärsimystä.

Esimerkkejä fyysisen väkivallan ilmenemismuodoista ovat mm. läimäyttäminen, töniminen, repiminen, lyöminen, kuristaminen, silpominen jne. Seksuaalinen väkivalta on usein fyysistä: uhrin vastenmieliseksi kokemaa koskettelua, ahdistelua tai äärimuodossaan raiskaamista. Psyykkistä väkivaltaa on mm. huutaminen, kiroilu, pilkkaaminen, uhkaaminen, vähättely, pelottelu, syyttely, häirintä jne. Se on myös rajoittamista, pakottamista, eristämistä tai kohtuutonta kontrollointia. Usein monet näistä muodoista esiintyvät samanaikaisesti tai vaihteittain: väkivalta on usein prosessi, joka etenee aalloittain ja kiihtyen.”

Julkaisuja:

Sisäasiainministeriön julkaisu: *Poliisitoiminnan yhteydessä kohdattava perheväkivalta, 6/2001*
Rikostorjuntaneuvoston internetsivut: *Kansallisesta väkivallan vähentämishjelmasta periaatepäätös*

Mikäli olet joutunut tai pelkää itsesi tai perheenjäseniesi joutuvaan väkivallan kohteeksi, muista että:

1. Pahoinpitely yksityiselläkin paikalla on virallisen syytteen alainen rikos.
2. Etsi apua ongelmaan. Ota yhteyttä poliisiin, sosiaaliviranomaisiin, rikosuhripäivystykseen, turvakotiin tai muuhun auttavaan tahoon.
3. Usein myös väkivaltaan syyllistynyttä voidaan auttaa.
4. Mieti itsellesi turvasuunnitelma.
5. Mikäli tilanne ei vaadi kiireellistä puuttumista, voit kysyä apua kotipaikkakuntasi sosiaaliviranomaisilta tai kääntyä neuvontaorganisaatioiden puoleen.
6. Älä viivyttelä toimia oman ja perheesi turvallisuuden puolesta, sinua voidaan auttaa.

Lähde: www.poliisi.fi

Rikosilmoitus

Esitutkinnan käynnistämistä varten poliisi tarvitsee mahdollisimman tarkan kuvauksen siitä, mitä on tapahtunut ja ketkä ovat asianosaisia. Asianosaisia ovat **asianomistaja** ja **rikoksesta epäilty** henkilö/henkilöt.

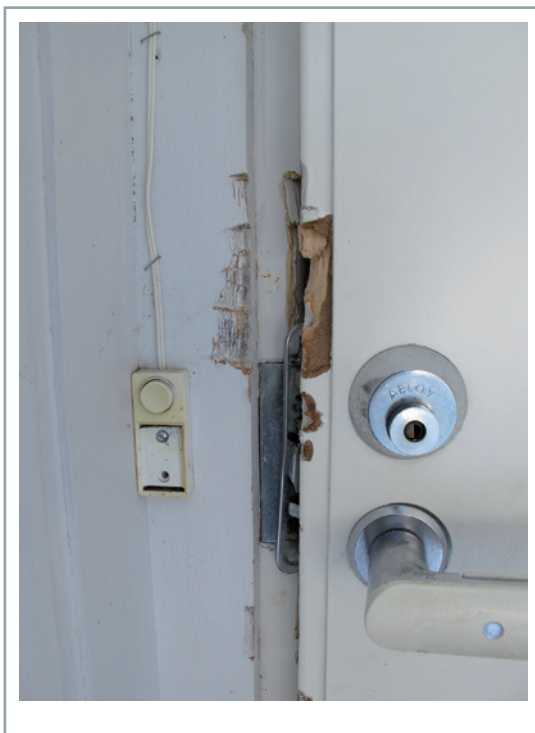
Rikosilmoitusta varten tarvittavat tiedot:

1. kuvaus siitä, mitä on tapahtunut ja miten
2. tarkka tapahtuma-aika ja -paikka
3. tekijän nimi, jos se on tiedossa
4. tekijän tuntomerkit (ikä, pituus, vartalo, kasvojen erityispiirteet, silmien väri, hampaat, puhe, kädet, liikkuminen, pukeutuminen)
5. minne päin ja miten tekijä pakeni
6. jos tekijä liikkui jollain ajoneuvolla, ajoneuvon rekisterinumero ja muut tuntomerkit (merkki, väri, malli)
7. tekijän vaarallisuus (aseistautuminen, mielentila, uhkaukset, päihteiden käyttö jne.)

Poliisi kirjaa rikosilmoitustiedot poliisiasiain tietojärjestelmän tutkinta- ja virka-apujärjestelmään.

Asianomistajarikoksia poliisi ei tutki ellei asianomistaja vaadi rangaistusta. Tahallinen väärin tietojen antaminen on rangaistava teko.

[lähde: www.poliisi.fi](http://www.poliisi.fi)

Tämä opas on tehty pääasiassa yritysten, yhteisöjen sekä taloyhtiöiden käyttöön, avuksi ja neuvoksi erilaisiin turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin. Oppaan on koontanut Kuopion turvallisuussuunnitelman yleisten alueiden turvallisuus –työryhmä. Mukana yhteistyössä ovat olleet Kuopion kaupunki, Kuopion kaupunkikeskustan kehittämissyhdystys ry., Kuopion pelastuslaitos, Kuopion poliisi, Kuopion Yrittäjät sekä Kuopion ammatti-isännöitsijät.

